

Informovaný souhlas pacientky**EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE****Informující lékař:** .....

Vážená paní,

Epidurální analgezie je jednou z metod používaných ke zmírnění porodních bolestí. Na našem oddělení jde o metodu dobře ověřenou a zároveň nejčastěji používanou. Následující text přináší o této metodě základní informace.

Co je epidurální analgezie?

Epidurální analgezie je tlumení porodních bolestí podáním malé dávky znečítlivující látky tenkou jehlou přes kůži do epidurálního prostoru páteře. Tím se mírní vnímání porodní bolesti, ale celkový stav rodičky a plodu se neovlivní.

Vhodný okamžik podání je dříve, než začnou nejsilnější porodní bolesti. Určuje je porodník podle dosavadního průběhu porodu, výkon provádí anesteziolog. Při podání epidurální analgezie je nutná dobrá spolupráce rodičky s anesteziologem.

Jak se epidurální analgezie podává?

Po běžné předporodní přípravě si lehnete na porodní lůžko. Porodní asistentka Vám změří krevní tlak a zavede do žíly kanylu (jehlu z umělé hmoty) pro infuzi („kapačku“) vhodného roztoku. Je to pro Vaši bezpečnost. Zavedenou jehlou je možno totiž kdykoliv a ihned podat jakýkoli lék. Pak se uložíte na levý bok a zdravotní sestra Vám pomůže správným způsobem vyhrbit záda – udělat „kočičí hřbet“, tj. pokrčit nohy v kolena, přitáhnout je k břichu a bradu sklonit co nejvíce k hrudníku. Další způsob zavedení je vsedě na židli. Nejlepší místo pro zavedení jehly je bederní oblast páteře; kromě jiných důvodů proto, že je zde kůže málo citlivá. Anesteziolog nejprve ošetří kůži desinfekčním prostředkem a okolí zakryje sterilními rouškami. Aby ani píchnutí do epidurálního prostoru nebolelo, znečítliví kůži a podkoží velmi tenkou jehlou. Potom zavede do epidurálního prostoru speciální jehlu. Jehlou provlékne tenkou hadičku z umělé hmoty, kterou nyní bude podávat potřebné léky. Vše provádí přísně sterilně jako na operačním sále. Místo vpichu zalepí a hadičku přilepí ke kůži. Tento výkon trvá zpravidla několik minut. Od této chvíle můžete ležet libovolně pohodlně.

Jak a jak dlouho epidurální analgezie působí?

Už za chvíli (asi po deseti minutách) ucítíte, že Vás děložní stahy bolí méně, také budete cítit jen mírný tupý tlak. Úplné znečítlivění (anestezie) není vhodné, protože by zpomalili průběh porodu. Porod tedy nebude zcela bezbolestný, ale **mnohem méně bolestivý** pro Vás (a tím i pro Vaše dítě) mnohem snesitelnější.

Jedna dávka znečítlivujícího léku účinkuje asi 60 až 90 minut. Jakmile začne účinek odeznívat, požádáte o další dávku. Potom můžete zvolit jakoukoli polohu, která pro vás bude pohodlná, i některou alternativní. S doprovodem můžete chodit nebo také využít relaxační sprchu. Koupel ve vaně z hygienických důvodů vhodná není.

Přednost tohoto způsobu tlumení bolesti spočívá v tom, že nevyřadí nutkový pocit tlačení při vypuzování plodu, takže s námi budete moci po celou dobu, zejména v důležité závěrečné fázi porodu, aktivně spolupracovat. Může se stát, že ke konci porodu přece jen zbytky bolesti pocítíte.

To není na škodu, neboť Vám usnadní aktivní spolupráci, a tím i normální zakončení porodního procesu. Po porodu Vám bude katétr (hadička) odstraněn.

Přednosti epidurální analgezie:

- dobře tlumí porodní bolesti a dítěti neškodí;
- pokud nastanou komplikace, které vyžadují úplné znecitlivění (kupříkladu císařský řez) je možno tlumení bolesti změnit na úplné znecitlivění velmi snadno, aniž by to pro rodičku znamenalo další zatížení;
- Pokud je těhotenství komplikováno některým chorobným stavem matky nebo dítěte, pak má epidurální analgezie na stav rodičky, průběh porodu a na zdraví dítěte vliv vysloveně příznivý. Tak je tomu zejména u následujících chorob matky: choroby vnitřních orgánů, vysoký krevní tlak, neurologické choroby, zejména epilepsie, cukrovka, oční choroby, závislost na drogách a některé jiné abnormality duševního stavu. Dále u některých chorob plodu: předčasný porod, vícečetné těhotenství, nedostatečná funkce placenty, nedostatečně vyvinutý plod, poloha plodu pánevním koncem. Mezi další situace, kdy epidurální analgezie příznivě ovlivňuje porod patří: uměle vyvolaný porod, nesprávná činnost dělohy (tak zvaný „nepostupující porod“) a jiné stavy, u nichž lze čekat nutnost operačního výkonu, stav po operaci děložního hrdla, umělé ukončení těhotenství v pokročilém těhotenství a konečně porod mrtvého plodu.

Nedostatky epidurální analgezie (možné komplikace):

- závažné komplikace, jako je krvácení do páteřního kanálu, neurologické komplikace nebo infekce jsou možné, ale naštěstí **velmi vzácné**.
- některé matky mohou po porodu pociťovat bolest v místě vpichu epidurální jehly („tlak špendlíkové hlavičky“); tato bolest je přechodná a odeznívá bez léčby během několika dnů; epidurální analgezie nezvyšuje výskyt bolestí zad způsobených zátěží pohybového aparátu během těhotenství.
- Může se stát, že jehla při pokusu o nalezení správné vrstvy mezi míšními plenami nechtěně pronikne tvrdou plenou. Tato komplikace není nebezpečná a nemůže matku poškodit. Může však být druhý den následována bolestmi hlavy. Pokud by Vás po epidurální analgezii rozbolela hlava, oznamte to příslušnému lékaři. Léčba je snadná a úspěšná.

Pro koho je epidurální analgezie nevhodná?

Epidurální analgezii nelze provést u osob trpících alergií na léky, které se k analgezii užívají. Výkon dále znemožňuje zánět kůže v blízkosti očekávaného místa vpichu (zejména nežit, lupénka nebo ekzém) a porucha krevní srážlivosti vrozená nebo získaná. Upozorněte proto lékaře nebo asistentku, pokud trpíte častým podkožním krvácením (modřiny).

Anesteziologický dotazník

1. Léčím se pro akutní nebo chronické onemocnění: ANO NE
Pokud ANO, tak pro tato onemocnění: .....
2. Dlouhodobě užívám léky: ANO NE
Pokud ANO, které: .....
3. Jsem alergická ANO NE
Pokud ANO, na jaké látky nebo léky: .....
- Moje alergie se projevuje takto: .....
4. Jsem závislá na návykových látkách nebo alkoholu: ANO NE
Pokud ANO, které: .....
5. Pravidelně kouřím: ANO NE
Spotřebuji denně asi ..... cigaret.
6. Mívám bolesti hlavy: ANO NE
7. Mívám bolesti v zádech: ANO NE
8. Dělalí se mi snadno modřiny: ANO NE
Krvácím z drobných ran neobvykle dlouho: ANO NE
9. Byla jsem operována v „narkóze“: ANO NE
10. Byla jsem operována v epidurální anestezii: ANO NE

11. Rozuměla jsem všem otázkám v tomto dotazníku a prohlašuji, že jsem na ně odpověděla podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

Doplňující dotazy: Pokud některým informacím plně nerozumíte, neváhejte se znovu zeptat ošetřujícího lékaře. Vaše doplňující dotazy:

.....
.....

Souhlas pacientky

Byla jsem poučena o tom, že mohu požádat o tlumení porodních bolestí metodou epidurální analgezie. Zároveň jsem byla poučena o provádění této metody a upozorněna na přednosti i na možná rizika tohoto lékařského výkonu pro mne a pro rodičí se dítě v rozsahu, zapsaném na příloze 1 tohoto listu.

Odvolávám se na dotazník, která jsem řádně a úplně vyplnila, abych příslušné lékaře informovala o svém zdravotním stavu. Dotazník je přílohou 2 tohoto prohlášení.

Zavazuji se dodržovat pokyny lékařů, které mi byly v souvislosti s epidurální analgezií při porodu sděleny.

Všem informacím jsem rozuměla a měla jsem též dostatek času si vše rozvážit. Měla jsem možnost položit lékaři doplňující dotazy, které mne v souvislosti s operací zajímaly. Pokud tomu tak bylo, byly mi dostatečně zodpovězeny. Nezatajila jsem žádné skutečnosti týkající se zdravotního stavu, které by mohly mít vliv na úspěch zákroku.

SOUHLASÍM / NESOUHLASÍM * aby při nastávajícím porodu mého dítěte byla pro tlumení porodních bolestí použita metoda epidurální analgezie.

SOUHLASÍM / NESOUHLASÍM * s tím, že může být během výkonu proveden další neodkladný související výkon, pokud by jeho neprovedení ohrozilo zdraví.

V Pelhřimově dne: .....

Podpis pacientky: .....

Jméno a podpis zákonného zástupce: .....
(u pacientů nezletilých nebo zbavených způsobilosti k právním úkonům)

Podpis lékaře: .....

* nehodící se škrtněte

Prohlášení svědka

(v případě, že pacientka souhlasí / nesouhlasí, ale nemůže se podepsat)

Jméno svědka: .....

Prohlašuji, že pacientka přede mnou projevila, že po poskytnutém poučení **souhlasí / nesouhlasí** * s výkonem včetně všech jednotlivých výše uvedených prohlášení.

Pacientka se nemůže podepsat z důvodu, že: .....

Pacientka projevila svůj **souhlas / nesouhlas** * tak že: .....

Podpis svědka: .....

* nehodící se škrtněte